

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Mayıs 2018

Sayı 61

İçindekiler

<u>Yönetici Özeti-Küresel Ekonomi</u>	<u>1</u>
<u>Yönetici Özeti-Türkiye Ekonomisi</u>	<u>2</u>
<u>Küresel Ekonomideki Gelişmeler</u>	<u>3</u>
<u>Dünya Ekonomisi</u>	<u>3</u>
<u>ABD</u>	<u>4</u>
<u>Euro Bölgesi-AB</u>	<u>4</u>
<u>Almanya</u>	<u>5</u>
<u>İngiltere</u>	<u>5</u>
<u>Japonya</u>	<u>6</u>
<u>Çin</u>	<u>7</u>
<u>Hindistan</u>	<u>7</u>
<u>Güney Kore</u>	<u>8</u>
<u>Brezilya</u>	<u>8</u>
<u>Rusya</u>	<u>9</u>
<u>Teknoloji Gündemi</u>	<u>10</u>
<u>Türkiye'deki Güncel Ekonomik Gelişmeler</u>	<u>11</u>
<u>Enflasyon-Nisan 2018</u>	<u>11</u>
<u>Sanayi Üretim Endeksi-Mart 2018</u>	<u>12</u>
<u>Hane Halkı İşgücü Verileri-Şubat 2018</u>	<u>13</u>
<u>Kapasite Kullanım Oranı Nisan 2018</u>	<u>14</u>
<u>Ödemeler Dengesi Mart 2018</u>	<u>15</u>
<u>Güven Endeksleri ve Bütçe</u>	<u>16</u>
<u>Dış Ticaret Verileri</u>	<u>17</u>
<u>Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: Türkiye</u>	<u>18</u>
<u>Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: İzmir</u>	<u>19</u>
<u>Ülke İncelemeleri XXIX: Moritanya İslam Cumhuriyeti</u>	<u>20</u>

**YÖNETİCİ
ÖZETİ****KÜRESEL EKONOMİ**

- Dünya ekonomisi Mayıs'ta ABD referanslı jeopolitik riskler ve belirsizlikler odağındaki seyrini sürdürdü. Özellikle, ABD'nin İran anlaşmasından geri çekilerek yaptırımları yeniden uygulamaya koyacağını açıklaması ve Kudüs'te yaşanan gerginlikler uluslararası güvenliğe ilişkin endişelerin artmasına sebep oldu.
- Petrol fiyatları 2014'ten bu yana ilk kez varil başına 80 Dolar'a kadar yükseldi. Fiyat yükselişi, gelecek dönemlerde petrol ithalatçısı ülkelerin bütçelerine olumsuz yansiyabilir.
- ABD Doları, dünya genelinde gelişen ülke paraları karşısında değer kazanmaya devam ediyor. Gelişen piyasa ülkelerindeki Merkez Bankaları, yerel para birimlerindeki düşüşler sebebiyle faiz artırımına gidiyor.
- Euro Bölgesi'nde ilk çeyrek büyümenin ve Nisan ayı enflasyonunun beklentilerin altında kalması, Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) parasal teşvikten çıkış sürecini belirsizleştirdi.
- İngiltere'de Brexit süreci gündemdeki önemini koruyor. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Brexit'in 2 yıllık bir sürece yayılması konusunda AB ile anlaşma sağlanmasının, ülkenin kredi notu açısından olumlu olduğunu belirtti.
- Japonya ekonomisi, tüketim harcamalarının yeterince artmaması ve işletme harcamalarının azalması sebebiyle, yılın ilk çeyreğinde beklentilerin aksi yönünde yıllık bazda yüzde 0,6 küçüldü.
- Çin-ABD ticaret savaşında ateşkes ilan edilmesi uluslararası piyasalarda olumlu karşılandı. Ancak, uzmanlar gerginliğin kesin olarak sonlandırılmasına yönelik daha uzun vadeli çözüm üretilmesi konusunda ısrarcılar.
- 2017'de dünyanın en hızlı büyüyen ülkesi olan Hindistan, 2018'de de aynı unvanı almak konusunda kararlı. Birleşmiş Milletler Hindistan'ın yüzde 7,6 büyüyerek bu yıl da en hızlı büyüyen ülke olacağını öngörüyor.
- Kuzey Kore ve Güney Kore'nin görüşmelerinin olumlu sonuçlanması ve Kuzey Kore'nin nükleer füze denemelerini sonlandıracağını açıklaması, tüm dünyada sevinçle karşılandı.
- Uzun süredir içinde bulunduğu resesyonu kesin olarak geride bırakmaya çalışan Brezilya, yeni ekonomik atılımlar peşinde. Ülke, Japonya başta olmak üzere Asya piyasaları ile ticari ilişkilerini geliştirmek istiyor.
- Rusya'nın ABD ve Batı dünyası ile olan ilişkilerindeki riskler ön planda kalmayı sürdürüyor ve ekonomik veriler üzerinde belirsizlik yaratmaya devam ediyor.

**YÖNETİCİ
ÖZETİ****TÜRKİYE EKONOMİSİ**

- **Enflasyon oranı;** 2018 yılı Nisan ayında; yıllık TÜFE'de %10,85, Yİ-ÜFE'de %16,37 oranında gerçekleşti. Bir önceki aya göre TÜFE'de %1,87 oranında ve Yİ-ÜFE'de %2,60 oranında artış yaşandı.
- **İşsizlik oranı;** ; 2018 yılı Şubat ayı işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre 2 puan azalışla %10,6 oranında gerçekleşirken, istihdam edilen kişi sayısı 28.166 ve işsiz sayısı 3.354, Genç nüfusta işsizlik oranı %19,0 olarak kaydedildi.
- **Sanayi Üretim Endeksi;** 2018 yılı Mart ayında yıllık bazda %7,6 artarken, Kapasite Kullanımı bir önceki aya göre 0,5 puan azalarak %77,3 ile azalış eğilimini sürdürdü.
- **Dış ticaret açığı;** 2018 yılı Mart ayında, %28,8 oranında artarak 5,8 milyar Dolar, ihracat, %7,7 oranında artarak 15,5 milyar Dolar, ithalat da %12,7 oranında artarak 21,4 milyar Dolar seviyesine ulaştı.
- **Cari işlemler açığı;** 2017 yılı Mart ayında geçen yılın aynı ayına göre, %54,4 artarak 4,8 milyar Dolar ile piyasa beklentilerinin biraz üzerinde gerçekleşti.
- **Bütçe;** 2018 yılı Ocak-Nisan döneminde 23,2 milyar TL açık verdi. Bütçe gelirleri %17,3 oranında artarak 232 milyar TL, bütçe giderleri ise %18,3 oranında artarak 255,2 milyar TL olarak kaydedildi.
- **Güven Endeksleri;** 2018 yılı Nisan ayında Reel Kesim Güven Endeksi; 0,7 puan azalışla 111,2, Tüketici Güven Endeksi, %0,8 oranında artarak 71,9 kaydedilirken, Ekonomi Güven Endeksi %2 oranında azalarak 98,3 seviyesinde gerçekleşti.
- **PMI ve CDS;** İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) 48,9 düzeyinde gerilerken, CDS ise 290 değerine çıktı.
- **Kredi Görünümü;** Standard&Poor's (S&P) Türkiye'nin yabancı para cinsinden kredi notunun "BB"den "BB-"ye, yerli para cinsinden notunun "BB"dan "BB"ye düşürüldüğünü, görünümünün "durağan" olduğunu bildirdi. S&P'nin not indirimi ve enflasyon verisi ise risk algısının bozulmasına neden oldu.

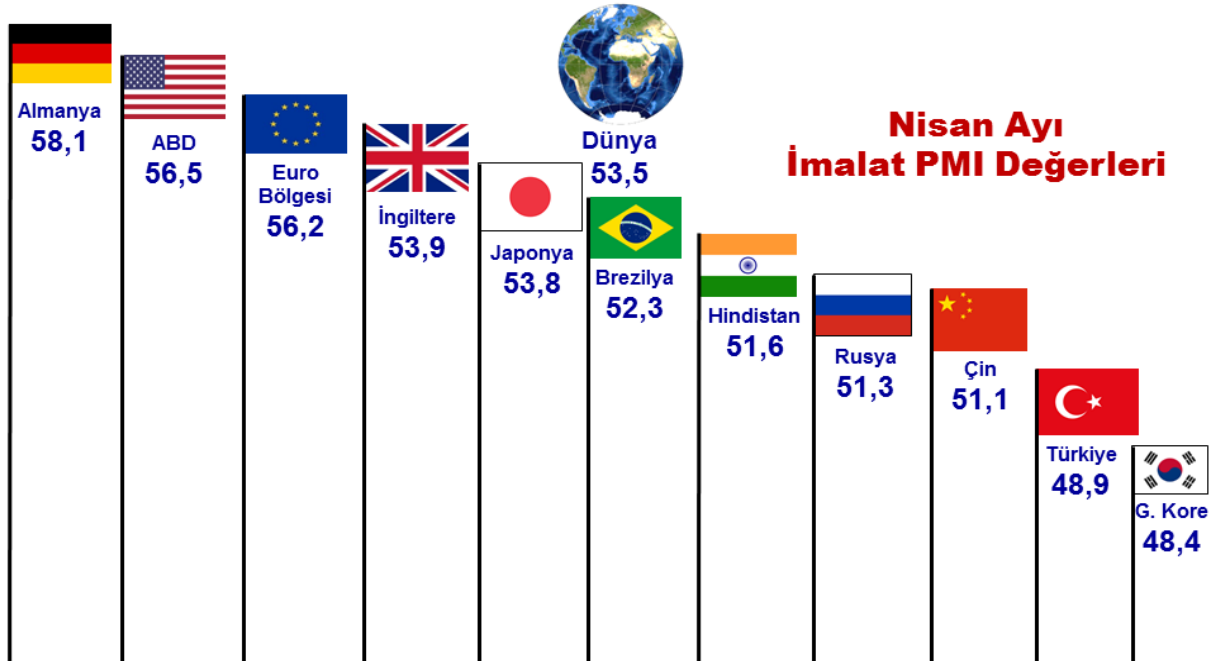
KÜRESEL EKONOMİDEKİ GELİŞMELER

DÜNYA EKONOMİSİ

Dünya ekonomisi Mayıs'ta ABD referanslı jeopolitik riskler ve belirsizlikler odağındaki seyrini sürdürdü.

Başkanı Donald Trump'ın, 6 ülkenin İran ile imzaladığı nükleer anlaşmadan çekildiklerini ve İran'a yönelik yaptırımların tekrar yürürlüğe koyulacağını açıklaması, uluslararası piyasalarda ciddi bir risk unsuru olarak ele alındı. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, ABD'nin İran'a uygulayacağı yaptırımların 2018–2019 yıllarında küresel petrol arz talep dengesinde açık oluşması olasılığını artırdığı uyarısında bulundu. Uzmanlar, özellikle İran ve Venezüella'nın petrol arzındaki değişikliklerin yarattığı jeopolitik risklere ve petrol fiyatlarındaki dalgalanmalara dikkat çekiyorlar. İran'a yeniden yatırım konusunun gündeme gelmesiyle, petrol Londra piyasasında 2014'ten bu yana ilk kez varil başına 80 Dolar'a kadar yükseldi.

ABD Doları, dünya genelinde gelişmekte olan ülke paraları karşısında değer kazanmaya devam ediyor. Fitch Ratings, gelişmekte olan piyasaların toplam borcunun son 10 yıl içerisinde 5 trilyon Dolar'dan 19 trilyon Dolar düzeylerine kadar yükseldiğini, borçlanma seviyelerinde görülen yüksek artış nedeniyle gelişmekte olan piyasaların, ABD'nin parasal sıkılaştırma hamleleri karşısında kırılan davrandığını belirtti. Diğer taraftan, ABD ve Çin arasında süregelen ticari savaşta ateşkes ilan edildi ve tarifeler donduruldu. Ateşkes yatırımcıların endişelerini geçici bir süreyle yatıştırırsa da, uzun vadede ticaret savaşının sürmeye devam edeceği endişeleri ağır basıyor ve kalıcı çözüm beklentileri artıyor. Ateşkes kararı, Dolar'ın küresel ölçekte değer kazanmasını sağlayan bir diğer etken oldu.

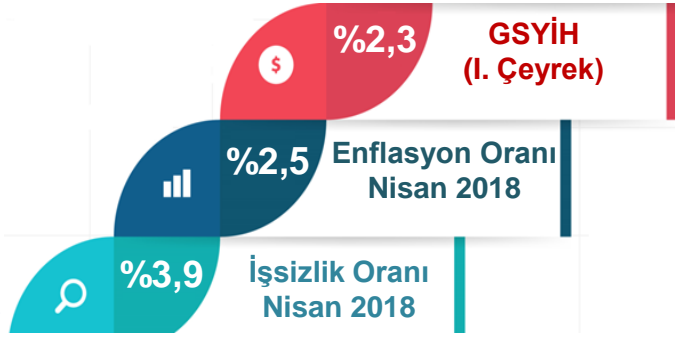
ABD

ABD'nin İran anlaşmasından çekilme ve yaptırımların yeniden uygulanacağına yönelik kararı, jeopolitik riskleri artırdı. Diğer taraftan, ABD'nin tüm uyanılara rağmen İsrail'deki Büyükelçiliği'ni Kudüs'e taşıma kararını uygulamaya koymasıyla ortaya çıkan kanlı protestolar, risk ve belirsizlikleri daha çok artırdı. Yaşanan gelişmeler ve Çin'le ticaret savaşındaki ateşkes açıklaması, Dolar'ın gelişmekte olan piyasalar karşısında değer kazanmasını sağlıyor.

Amerikan Merkez Bankası (FED) Mayıs ayı toplantısında faiz oranlarını değiştirmeyerek 1,50-1,75 aralığında sabit tuttu ve enflasyon oranının hedefe yakın olduğunu belirterek faiz artırımlarında kademeli bir artırım politikası izleyeceklerini bir kez daha teyit etti. Fitch Ratings konuyla ilgili yaptığı değerlendirmede, FED'in 2019 sonuna kadar en az 6 kez faiz artırımına gitmesinin beklediğini ifade etti.

Aralarında Nobel ödüllü uzmanların ve eski başkan yardımcılarının da bulunduğu 1.100 ekonomist, ABD Başkanı Donald Trump'a ortak imzalı bir mektup ileterek küresel ticarete ilişkin korumacı yaklaşımına tepki gösterdi ve 1929 krizinin de korumacı yaklaşımlarla tetiklendiği konusunda uyarıda bulundu.

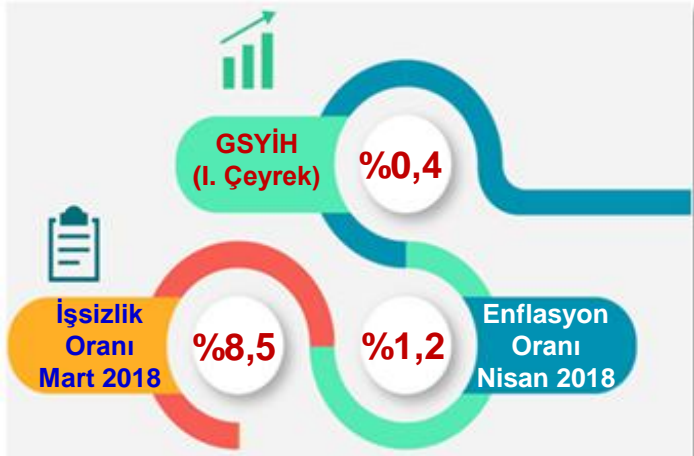

Euro Bölgesi - AB

Euro Bölgesi'nde kaydedilen güncel veriler ve güven endeksleri, ekonomik büyümenin yılın ilk çeyreğinde hız kestiğine işaret etti. Bölgedeki büyüme, yılın ilk çeyreğinde beklentilere uygun olarak yıllık bazda yüzde 2,5 düzeyinde gerçekleşmiş olsa da Nisan ayı enflasyonunun beklenmedik şekilde yavaşlayarak yüzde 1,2 düzeyine gerilemesi Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) parasal teşvikten çıkış sürecini belirsizleştirdi ve ekonomik gidişatla ilgili soru işaretlerine sebep oldu.

Kaydedilen gelişmeler, AMB tarafından son birkaç çeyrekte beklenenden daha iyi performans gösteren büyümenin sağlamlığını sürdürmekle birlikte bir miktar yavaşlama işareti gösterdiği şeklinde değerlendirildi. Bunun konjonktürel bir gelişme mi yoksa yeni bir yavaşlama döngüsünün başlangıcı mı olduğu konusunda ise henüz net bir görüş birliği söz konusu değil. Uluslararası ticaretteki korumacılık tehdidi ve diğer jeopolitik risklerin, Euro Bölgesi ve AB ekonomik büyümesinin seyri konusunda etkili olması bekleniyor.

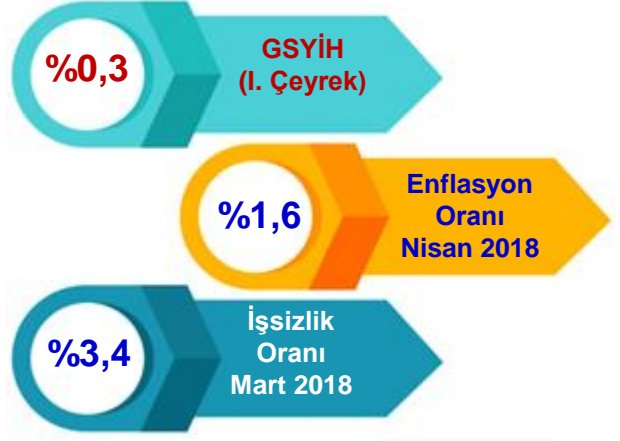

ALMANYA

AB ekonomisinin lokomotifi konumundaki Almanya'nın 2018 ilk çeyrek büyümesi yıllık bazda yüzde 1,6 düzeyinde gerçekleşerek beklentilerin altında kaldı. Beklentilerin altında kalan büyüme, Bölge ekonomisinde yavaşlama yönünde de risk oluşturuyor.

İlk çeyreğe ilişkin bir diğer önemli makro gösterge olan mevsimsellikten arındırılmış istihdam yıllık bazda yüzde 1,4 arttı. İstihdamdaki artış ağırlıklı olarak hizmet sektörünün büyümesinden kaynaklandı. Ekonomik gidişat algısı yönünde önemli bir gösterge olan ZEW Cari Durumlar Endeksi ise Mayıs'ta 0,5 puan düşüşle 87,4 düzeyinde gerçekleşti.

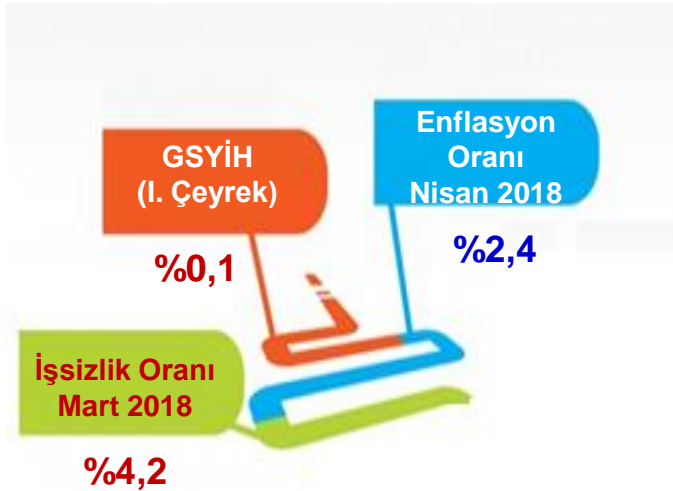

İNGİLTERE

İngiltere'de sanayi üretimi, Mart ayında beklentilerin altında kalarak yüzde 0,1 artış kaydetti. Soğuk hava şartları sonucu açığa çıkan enerjiye talebindeki artışın, planlanan projeleri aksatarak inşaat üretiminde düşüşe yol açmasının söz konusu düşüşte etkili olduğu düşünülüyor.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Brexit'in yaratacağı muhtemel risklerle ilgili belirsizliklerin devam ettiğini ve bu açıdan geçiş sürecinin 2 yıllık bir sürece yayılması konusunda AB ile anlaşma sağlanmasının, ülkenin kredi notu açısından olumlu olduğunu belirtti.

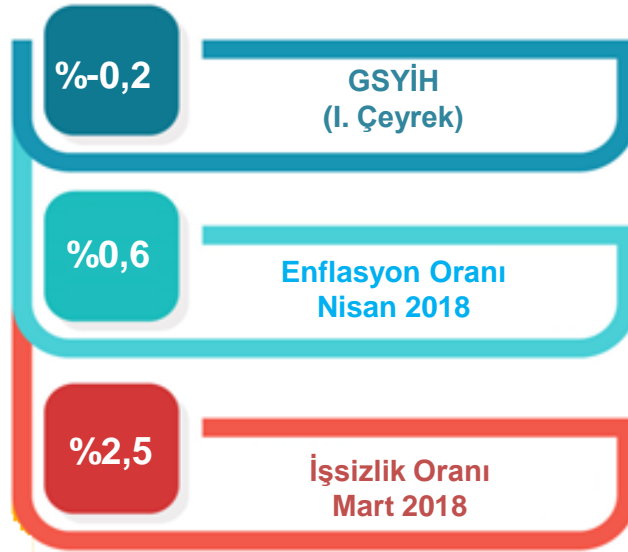

JAPONYA

Japonya ekonomisi, yılın ilk çeyreğinde beklentilerin aksi yönünde yıllık bazda yüzde 0,6 küçüldü. Tüketim harcamalarının yeterince artmamasının ve işletme harcamalarının azalmasının, ekonomik daralma üzerinde özellikle etkili olduğu düşünülüyor. Talep artışı kadar arz artışı da ekonomik büyümenin seyri konusunda etkili olacak.

Bir diğer makro gösterge olan ihracat, ülkenin en büyük ticari partneri olan ABD ve Çin arasındaki gerilime rağmen, zayıf gelen Mart ayı rakamlarının ardından toparlanma eğilimine girdi ve yıllık bazda yüzde 7,8'lik bir artış kaydetti. Aynı dönemde ithalat ise yüzde 5,9 yükselerek, yüzde 9,8'lik artış beklentilerinin altında gerçekleşti. Veriler itibarıyla Japonya, 5,6 milyar Dolar dış ticaret fazlası verdi. Dış ticaretin seyri, ikinci çeyrekte büyümenin daha güçlü bir görünüm sergileyebileceğine işaret etmesi açısından önem taşıyor.

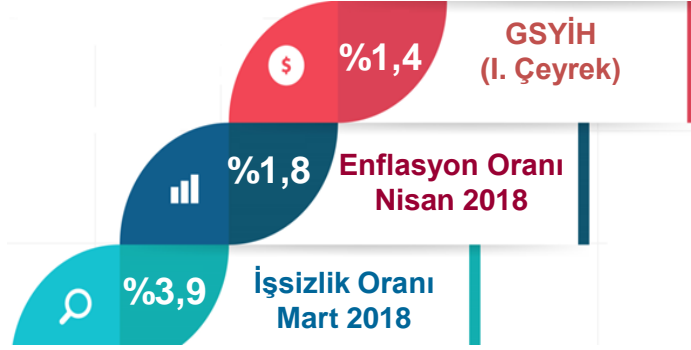
GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER

ÇİN

Çin, ABD ile yaşadığı ticaret savaşına rağmen ihracat ve ithalatta artış kaydetti. Buna göre Nisan ayı ihracat yüzde 12,9 ithalat ise yüzde 21,5 arttı. Böylece, söz konusu dönemde 28,8 milyar Dolar dış ticaret fazlası kaydedildi. Küresel ekonomideki seyrin, talep artışını desteklemesinin dış ticaret verilerine olumlu yansıdığı düşünülüyor. Dış talep artışına paralel şekilde iç talepteki artış da Çin ekonomisindeki olumlu seyri destekliyor.

Çin Merkez Bankası ülkede yeni kredilerin Nisan ayında 1.180 milyar Yuan düzeyinde gerçekleştiğini açıkladı. Beklentilerin bir miktar üzerinde gerçekleşen kredi hacmindeki artış, toplam fonlama miktarının, yıllık bazda yüzde 10,5 artışla 181,4 trilyon Yuan'a ulaştığını gösterdi.

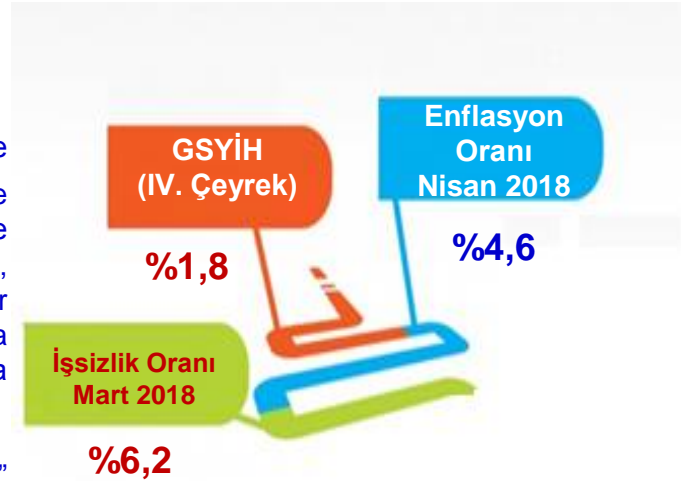

HİNDİSTAN

Hindistan 2014'den bu yana en yüksek düzeyine ulaşan petrol fiyatları sebebiyle, bütçe açığı ve enflasyon açısından olumsuz etkileniyor. Öngörülere göre, petrol varil fiyatındaki her 10 Dolar'lık artış, dünyanın en büyük 3. petrol tüketicisi konumunda yer alan ve petrol ihtiyacının yüzde 80'ini ithalatta karşılayan Hindistan'ın bütçe açığını yüzde 0,4 oranında artırabilir.

Hindistan'ın 2017'de "dünyanın en hızlı büyüyen ülkesi" unvanını almasından sonra 2018-19 mali yılı için de benzer bir tablo öngörülüyor. Birleşmiş Milletler'in tahminine göre, Hindistan içinde bulunduğu mali yıl yüzde 7,6'lık büyümeyle dünyanın en hızlı büyüyen ekonomisi sıfatını koruyacak.

GÜNEY KORE

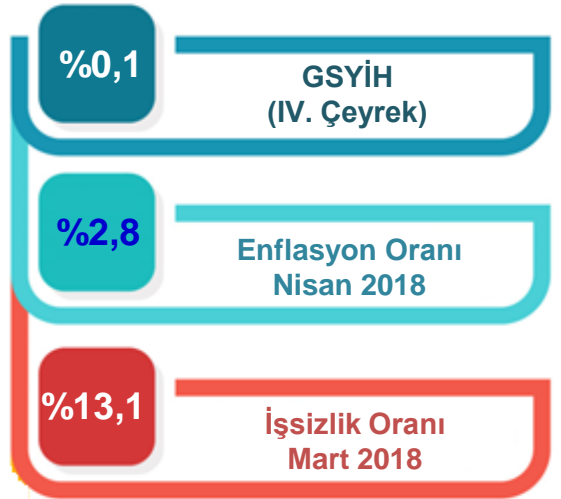
Güney Kore gündeminde jeopolitik olaylarla ilgili olumlu gelişmeler dikkat çekmeye devam ediyor. Uzun zamandır bölge ve dünya gündemini nükleer füze denemeleriyle meşgul eden ve endişelere sebep olan Kuzey Kore, barış anlaşmasına ve füze denemelerinin sonlandırılmasına ilişkin Güney Kore ile görüştü. Görüşmelerin başarılı geçmesi ve Kuzey Kore'nin nükleer denemeleri sonlandıracağını bir kez daha teyit etmesi, güvenliğin tesisi adına bir milat olarak kabul edildi.

Otomotiv ve inşaat sektöründeki daralmaya bağlı olarak 2017 ekonomik büyümesini 2008'den beri en kötü performansla bitiren Güney Kore'de, 2018 büyüme tahminlerinin de yeniden değerlendirilmesine sebep oldu. Güney Kore Merkez Bankası, 2018 ekonomik büyümesini yüzde 3 oranında öngörüyor.

BREZİLYA

Brezilya Asya piyasaları ile ticaret alanında işbirliği geliştirmek ve Asya ile ticari ilişkileri Güney Amerika geneline yaymak istediğini açıkladı. Japonya'ya gıda ihracatı gerçekleştirebileceğini açıklayan Brezilya, Japonya üzerinden diğer Asya ülkelerine de erişebileceğini ve diğer Güney Amerika ülkelerinin de benzer nitelikte girişimlerde bulunabilecek potansiyelde olduğunu belirtti. Ticarete korumacılık endişelerinin yükseldiği bir dönemde Brezilya'nın girişimi önem taşıyor.

Brezilya'nın Ankara Büyükelçiliği tarafından Brezilya ile Türkiye'nin enerji sektöründe işbirliği geliştirmeye yönelik ciddi bir potansiyel taşıdığı ve gelecek yıllarda sektöründeki işbirliğinin giderek artacağı açıklandı. Açıklamaya göre, enerji altyapısına gerçekleştirilecek yatırımlar, 2026'ya kadar 440 milyon Dolar'a kadar erişebilir.

RUSYA

Rusya yılın ilk çeyreğinde yıllık bazda yüzde 1,3 oranında büyüme kaydetti. Böylece jeopolitik risklerin ve ABD'nin Rusya'ya yönelik yaptırımlarının, ekonomik büyüme üzerinde aşağı yönelik risk oluşturduğu teyit edildi. Nitekim, Rusya Merkez Bankası, ABD'nin Rusya'ya yönelik uygulamaya koyduğu son yaptırımların ardından ilk çeyrek büyüme tahminini yüzde 1,5-1,8 seviyesinden, 1,3-1,5 bandına düşürmüştü.

Rusya ile AB arasındaki ticaret hacmi, 2018 ilk çeyreğinde yıllık bazda yüzde 21,2 artarak 70,8 milyar Dolar'a yükselirken, Rusya'nın AB'ye toplam ihracatı yüzde 19,8 artarak 49,9 milyar Dolar, AB'den ithalatı ise yüzde 24,6'lık artışla 20,9 milyar Dolar düzeyinde gerçekleşti. Kırım'ın Rusya tarafından ilhak edilmesi sonucu AB tarafından uygulanan yaptırımların ardından, ticaret hacmi ılımlı toparlanmasını sürdürüyor.

%1,3

GSYİH
(I. Çeyrek)

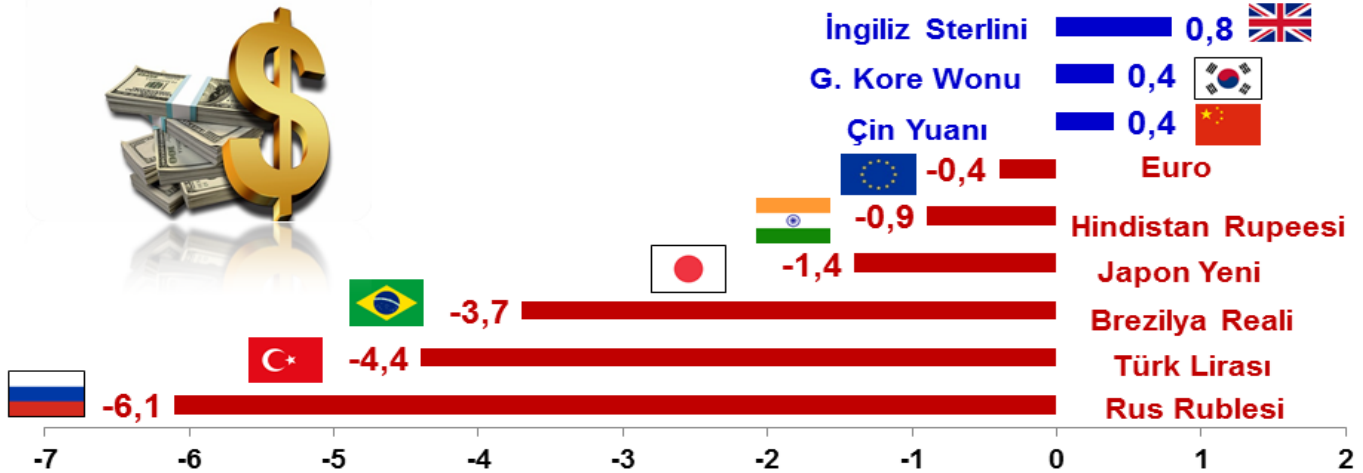
%2,4

Enflasyon Oranı
Nisan 2018

%4,9

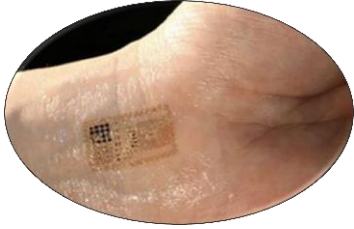
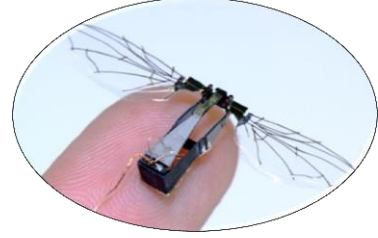
İşsizlik Oranı
Şubat 2018

Nisan Ayı Para Birimlerinin Dolar Karşısında Seyri (%)

TEKNOLOJİ GÜNDEMİ

➤ Amerika'da kürdan ağırlığında ve uçabilen "RoboFly" isimli bir robot böcek üretildi. Washington Üniversitesi mühendisleri tarafından geliştirilen, robotun üzerinde bulunan küçük bir devre sayesinde lazer enerjisi elektriğe dönüştürebildiği ve kanatlarını çırparak uçabildiği belirtildi. RoboFly, robot teknolojisinde yeni bir gelişme kaydedilmesi açısından büyük bir adım olarak görülüyor.

➤ İsveç'te deri altına takılan çip teknolojisi yaygınlık kazanıyor. 3.000'den fazla kişi tarafından kullanılan Söz konusu çipler, kimlik yerine geçmelerinin yanı sıra, tren ve otobüs bileti almak gibi işlemlerde kullanılıyor. Böylece vatandaşlar kimlikleri, giriş kartları ve biletlerini yanında taşımak yerine çiplerini okutuyor.

- Hava savunma sistemleri konusunda dünyanın öncü ülkesi konumunda olan Rusya, yapay zeka teknolojisini savunma sistemine entegre etmeye hazırlanıyor. Bu kapsamda Rus Hava Uzay Kuvvetleri ilk kez yapay zeka teknolojisi ile donatılmış bir hava savunma otomatik kontrol sistemini test etmeye başladı.
- Yapay zeka, hastalıkları doğru teşhis etmede önemli bir aşamayı daha geçti. Yakın gelecekte yapay zeka hastalık teşhisi için doktorların yerine görev yapabilecek. Elde edilen sonuçlar, yapay zekanın kliniklerde dahi görev alabileceğine işaret ediyor.
- The Times gazetesi, Google'ın, bireyler hakkında topladığı devasa büyüklükteki verileri, insanların davranışlarını manipüle etmek ve tüm canlıların faydasına olacak sonuçlar elde etmek için kullanmayı planladığı iddiasında bulundu.
- Çin'de özel bir şirket ilk defa devlet desteği olmaksızın uzaya roket fırlattı. Böylece, Çin özel roket çalışmalarında bir ilke imza atarak ABD ve Rusya'nın ağırlıkta olduğu uzay yarışlarında yerini almaya başladı.
- Tesla şirketinin kurucu ortağı ve CEO'su Elon Musk, bu yıl içinde Tesla'yı Türkiye'de piyasaya sürmeyi planladıklarını açıkladı.
- ODTÜ'de engelli bireylerin hayatını normalleştirmek ve kolaylaştırmak için sadece göz hareketleri ile kullanılabilen motorlu tekerlekli sandalye teknolojisi geliştirildi.
- Alman otomobil üreticisi Mercedes, kompakt elektrikli araba üretimine Fransa'da başlayacağını açıkladı. 2022 yılında tüm otomobil serilerinin elektrikli versiyonlarını sunacağını açıklayan Mercedes, söz konusu üretim için 500 milyon Euro yatırım gerçekleştirecek.

ENFLASYON NİSAN 2018

TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL EKONOMİK GELİŞMELER

	TÜFE		Yİ-ÜFE		YD-ÜFE	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Yıllık (%)	11,87	10,85	16,37	16,37	26,38	21,72
Yıllık Ort. (%)	8,66	11,06	8,01	15,36	12,26	20,81
Aylık (%)	1,31	1,87	0,76	2,60	0,04	4,00

Kaynak: TÜİK

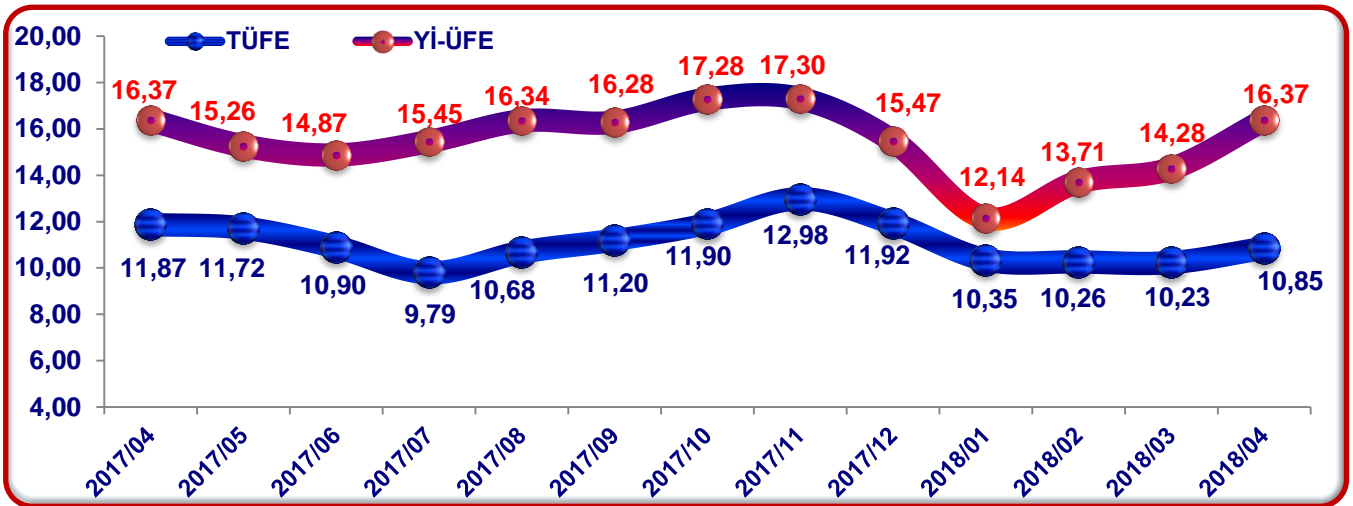
Enflasyon oranı, 2018 yılı Nisan ayında yıllık bazda TÜFE'de %10,85, Yİ-ÜFE'de %16,37 oranında gerçekleşti. Bir önceki aya göre TÜFE'de %1,87 oranında ve Yİ-ÜFE'de %2,60 oranında artış yaşandı.

Yıllık en yüksek artış TÜFE'de %16,75 ile ev eşyası grubunda gerçekleşti. Ayrıca TÜFE'de bir önceki yılın aynı ayına göre; ulaştırma %16,45, giyim ve ayakkabı ile çeşitli mal ve hizmetler %12,03 ve lokanta ve oteller %11,88 ile en çok artışın olduğu diğer gruplar olarak dikkat çekti.

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayırmada; İzmir'de TÜFE, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,31 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,96 oranında artış gösterdi.

Yİ-ÜFE alt kalemleri bazında bir önceki aya göre; sanayinin dört sektöründen madencilik ve taşocakçılığı sektörü %1,79 oranında, imalat sanayi sektörü %2,79 oranında, su sektörü %0,79 ve elektrik ve gaz sektörü %0,76 oranında arttı. Yıllık bazda imalat sanayideki artış, genel artışın da üstünde %17,04 oldu.

Yıllık Değişim Oranları (%)

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

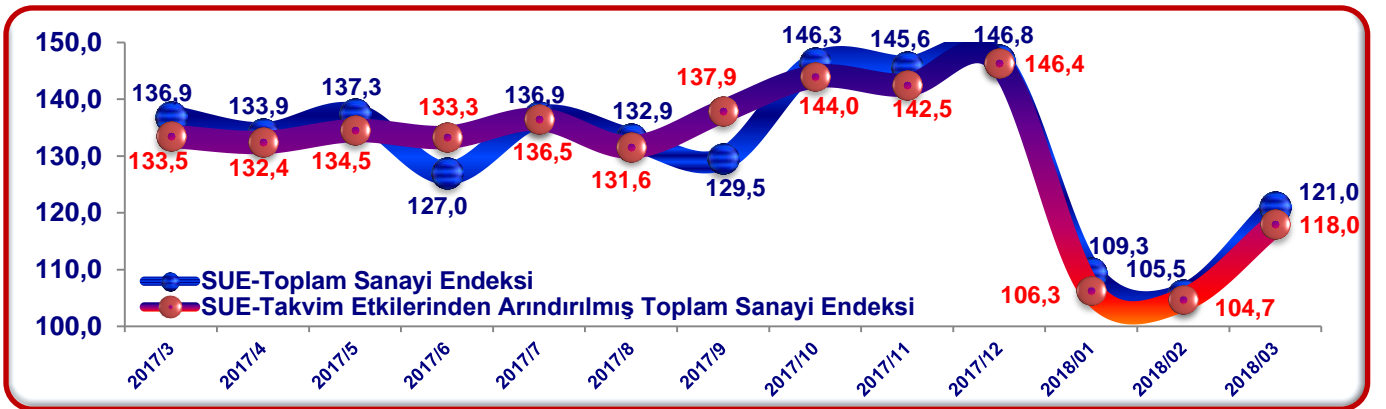
MART 2018

	Arındırılmamış		Takvim etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve takvim etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim Yıllık (%)	Endeks	Değişim Yıllık (%)	Endeks	Değişim Yıllık (%)
Toplam Sanayi	121,0	6,8	118,0	7,6	117,9	0,2
Madencilik ve taşocakçılığı	108,7	8,7	107,6	10,7	118,8	-2,1
İmalat Sanayi	122,3	7,1	119,0	7,9	118,3	0,4
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim Ürt. ve Dağıtımı	113,9	3,0	112,9	2,9	113,5	-0,4

Kaynak: TÜİK

A rındırılmamış Sanayi Üretim Endeksi, bir önceki yılın aynı ayına göre 2018 yılı Mart ayında %6,8 oranında, takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi yıllık bazda %7,6 oranında yükseldi. Takvim etkisinden arındırılmış verilerle sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; 2018 yılı Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, madencilik ve taşocakçılığı sektörü %10,7 oranında, imalat sanayi sektörü %7,9 oranında ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü %2,9 oranında arttı. Ana sanayi gruplarından 2018 yılı Mart ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'nde, bir önceki aya göre en fazla azalış; %1,1 ile ara malında gerçekleşti.

İmalat sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; aynı dönemde en fazla azalış ise, %5 ile ağaç, ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç) imalatında gerçekleşti. Bu azalışı %2,5 ile temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı, %2,4 kağıt ve kağıt ürünleri imalatı ve %2,2 ile mobilya imalatı izledi. En fazla artış; %10,5 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatında gerçekleşti. Ardından %8,5 ile diğer ulaşım araçlarının imalatı, %6,6 ile diğer imalatlar ve %5,7 tütün ürünleri imalatı geldi.

HANE HALKI İŞGÜCÜ VERİLERİ

ŞUBAT 2018

TOPLAM

2017

2018

15 yaş ve daha yukarı yaştakiler

Nüfus (Bin kişi)	59.567	60.415
İşgücü (Bin kişi)	30.855	31.520
İstihdam (Bin kişi)	26.956	28.166
Tarım	5.036	4.983
Tarım dışı	21.920	23.182
İşsiz (Bin kişi)	3.900	3.354
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.712	28.895
İşgücüne katılma oranı (%)	51,8	52,2
İstihdam oranı (%)	45,3	46,6
İşsizlik oranı (%)	12,6	10,6
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	14,8	12,5
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	56,8	57,3
İstihdam oranı (%)	49,5	51,1
İşsizlik oranı (%)	12,9	10,9
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	14,9	12,5
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	23,3	19,0
Ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı (%)*	23,9	22,8

Kaynak: TÜİK- Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

*Çalışmayan, eğitim (öğün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

İşsizlik oranı, 15 ve üstü yaş grubunda; 2018 yılı Şubat ayı işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre 2 puan azalışla %10,6 oranında gerçekleşirken, istihdam edilen kişi sayısı 1 milyon 210 bin kişi arttı ve işsiz sayısı 546 bin kişi azaldı.

İşsizlik oranı; erkeklerde %9,3 kadınlarda %13,4 oranında kaydedildi. Tarım dışı işsizlik oranı %12,5, işsiz sayısı 3 milyon 354 bin kişi oldu. Genç nüfusta işsizlik oranı %19 seviyesine geriledi.

2018 yılı Şubat ayında istihdam edilenlerin %17,7'si tarım, %20'si sanayi, %7,0'si inşaat ve %55,3'ü hizmetler sektöründe gerçekleşti.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

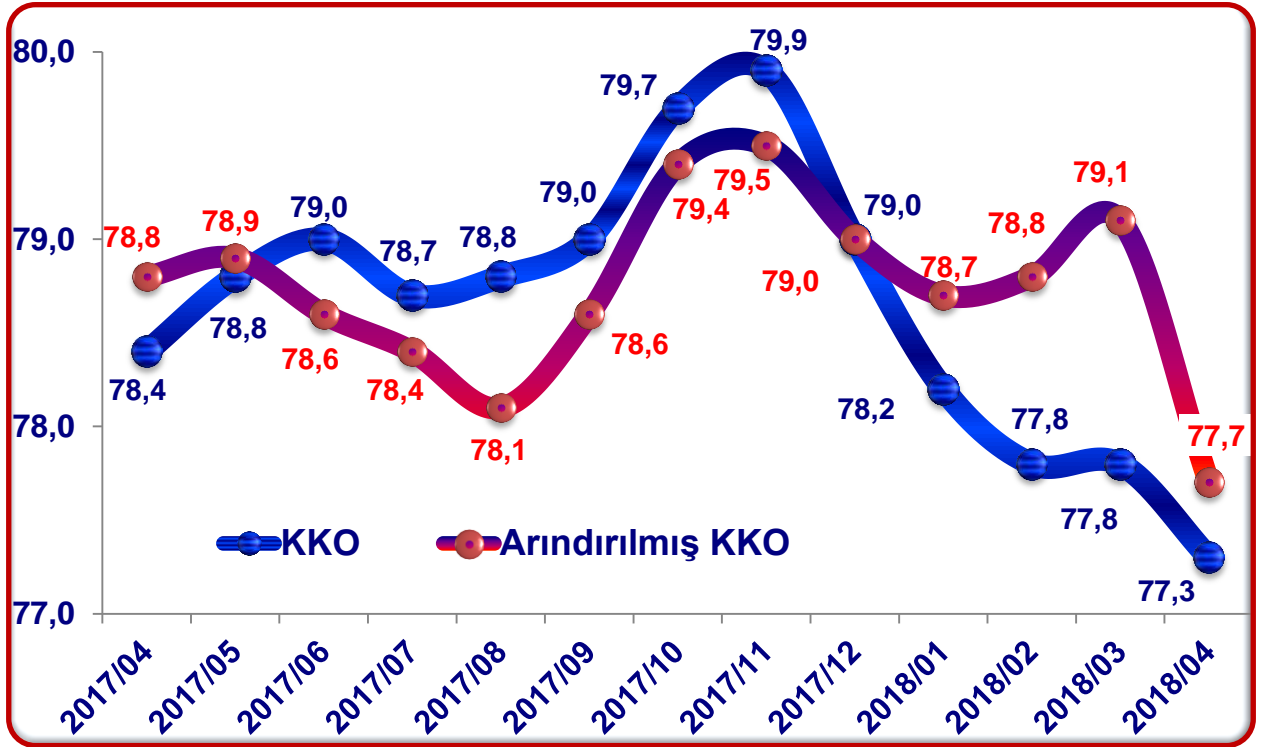
Şubat 2018	İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)				TOPLAM
	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	
Erkek	4.231	2.864	1.875	10.410	19.379
Kadın	1.396	2.120	95	5.177	8.787
Toplam	5.627	4.983	1.969	15.586	28.166

Kaynak: TÜİK

KAPASİTE KULLANIM ORANI NİSAN 2018

Kapasite kullanımı, 2018 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre 0,5 puan azalarak %77,3 ile 2017 yılı Ocak ayından bu yana en düşük seviyede gerçekleşti.

Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı %87,2, motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı %86,5, ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) %81,4, giyim eşyalarının imalatı %80,7 ile 2018 yılı Nisan ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörler oldu.

Kaynak: TCMB

ÖDEMELER DENGESİ MART 2018

	MART		OCAK-MART		Değişim Oranı (%)
	2017	2018	2017	2018	
CARI İŞLEMLER HESABI	-3.117	-4.812	-8.383	-16.392	-55.380
SERMAYE HESABI	3	-3	-10	29	55
FINANS HESABI	-3.728	-1.899	-11.942	-12.676	-47.414
Doğrudan Yatırımlar (net)	-1.298	-1.029	-2.179	-1.006	-7.068
Portföy Yatırımlar (net)	-1.963	2.381	-4.425	-2.326	-22.346
Diğer Yatırımlar (net)	2.050	1.585	-1.342	-8.635	-13.080
Rezerv Varlıklar (net)	-2.517	-4.836	-3.996	-709	-4.920
Net Hata ve Noksan	-614	2.916	-3.549	3.687	7.911

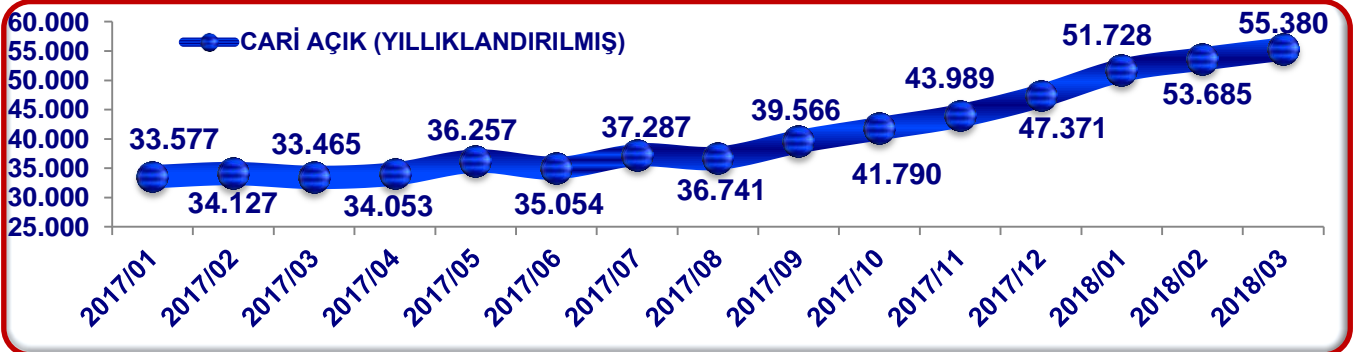
Cari işlemler açığı 2018 yılı Mart ayında geçen yılın aynı ayına göre, %54,4 artarak 4,8 milyar Dolar ile piyasa beklentilerinin biraz üzerinde gerçekleşti. 2018 yılı Ocak-Mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %95,5 artarak 16,4 milyar Dolar olarak kaydedildi. 2018 yılı Mart ayında da devam eden turizm gelirlerindeki toparlanma cari açıktaki yükselişi sınırladıysa da, aynı döneme göre petrol fiyatlarındaki artışın ve parasal olmayan altın ithalatındaki genişlemenin etkisiyle, dış ticaret açığı cari açığı yükseltici yönde baskılamıştır.

Cari açık, 12 aylık kümülatifte ise, geçen yılın aynı ayına göre %65,5 oranında artışla 55,4 milyar Dolar ile son 4 yılın en yüksek seviyesine ulaştı.

2018 yılı Mart ayında portföy yatırımlarında, 2,4 milyar Dolar, diğer yatırımlarda 1,6 milyar Dolar sermaye çıkışı kaydedildi.

Doğrudan yatırımlarda 2018 yılı Mart ayında 1 milyar Dolar ile son 5 ayın en yüksek sermaye girişi oldu. 2018 yılı Mart ayında rezerv varlıklar 4,8 milyar Dolar azalırken; net hata ve noksan kaleminde, 2,9 milyar Dolar sermaye girişi yaşandı.

Petrol fiyatlarında süregelen artışlar ile iç talep ve yatırımları canlandırmaya yönelik alınan tedbirler, cari açık genişlemesinde etkili olan riskleri artacağı sinyalini vermektedir. Bunun yanı sıra, toparlanma eğilimindeki turizm gelirlerinin cari açıktaki genişlemeyi sınırladığı beklenmektedir.

GÜVEN ENDEKSLERİ VE BÜTÇE

Reel Kesim Güven Endeksi; 2018 yılı Nisan ayında, 0,7 puan azalışla 111,2 seviyesine geriledi.

Tüketici Güven Endeksi, 2018 yılı Nisan ayında %0,8 oranında artarak 71,9 seviyesine yükseldi.

Tüketici güven endeksi ve mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesi ile oluşturulan Ekonomi Güven Endeksi, 2018 yılı Nisan ayında %2 oranında azalarak 98,3 seviyesinde gerçekleşerek aşağı yönlü seyrini sürdürdü.

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

Bütçe; 2017 yılı Ocak-Nisan döneminde 17,9 milyar TL, 2018 yılı Ocak-Nisan döneminde 23,2 milyar TL açık verdi. Aynı dönemde bütçe gelirleri %17,3 oranında artarak 232 milyar TL, bütçe giderleri ise %18,3 oranında artarak 255,2 milyar TL olarak kaydedildi.

2018 yılı Ocak-Nisan döneminde vergi gelirleri; bir önceki yılın aynı ayına göre %20,3 oranında artarak 190,9 milyar TL seviyesine ulaştı. Faiz hariç giderler %18,7 oranında artarak 229,8 milyar TL olarak gerçekleşti. 2017 yılı Ocak-Nisan döneminde 4,2 milyar TL faiz dışı fazla verilmişken, bu yılın aynı ayında 2,2 milyar TL faiz dışı fazla verildi.

	REEL KESİM	TÜKETİCİ	EKONOMİ
	GÜVEN ENDEKSİ	GÜVEN ENDEKSİ	GÜVEN ENDEKSİ
2017			
Nisan	111,2	71,3	99,5
Mayıs	109,2	72,8	100,5
Haziran	112,4	70,0	98,9
Temmuz	109,5	71,3	103,4
Ağustos	110,7	71,1	106,0
Eylül	111,6	68,7	102,8
Ekim	109,5	67,3	101,4
Kasım	106,3	65,2	97,9
Aralık	103,3	65,1	95,0
2017 Yıllık	108,0	68,6	98,2
2018			
Ocak	108,3	72,3	104,9
Şubat	110,8	72,3	103,0
Mart	111,9	71,3	100,2
Nisan	111,2	71,9	98,3

	Ocak-Nisan (Milyon TL)		Değişim Oranı (%)
	2017	2018	
Bütçe Giderleri	215.657	255.220	18,3
Faiz Hariç Giderler	193.607	229.836	18,7
Faiz Giderleri	22.050	25.385	15,1
Bütçe Gelirleri	197.777	232.046	17,3
Vergi Gelirleri	158.699	190.852	20,3
Bütçe Dengesi	-17.880	-23.174	-29,6
Faiz Dışı Denge	4.170	2.211	-47,0

Kaynak: TCMB

DIŞ TİCARET VERİLERİ

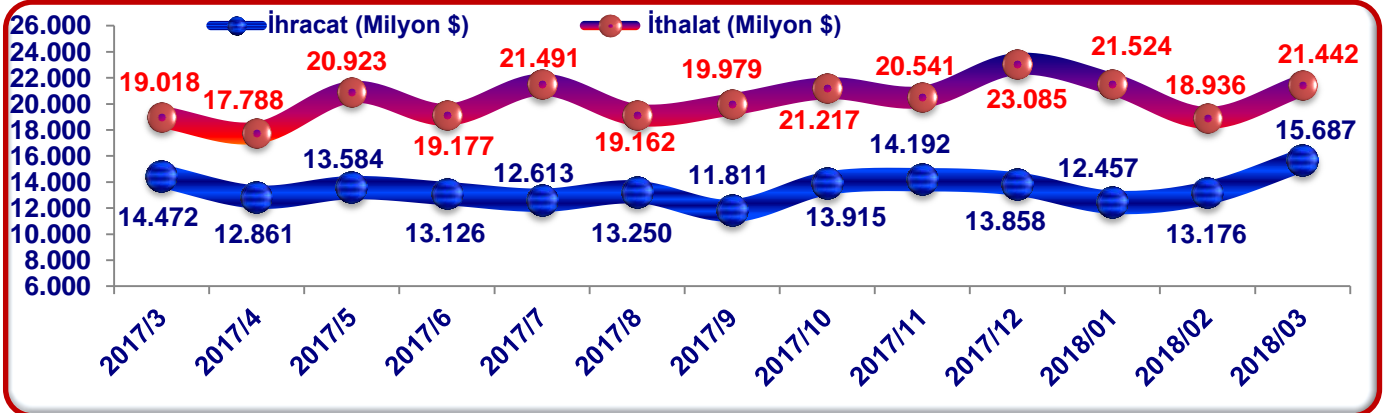
2018 yılı Mart ayında ihracat, 2017 yılı aynı dönemine göre, %7,7 oranında artarak 15,5 milyar Dolar, ithalat da %12,7 oranında artarak 21,4 milyar Dolar seviyesine ulaştı.

Dış ticaret açığı 2018 yılı Mart ayında, geçen yılın aynı dönemine göre %28,8 oranında artarak 5,8 milyar Dolara yükseldi. 2017 yılı Mart ayında %46,7 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2018 yılı Mart ayında %51,3, AB'ye yapılan ihracat 7,9 milyar Dolar kaydedildi.

	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Ara Malları İthalatı		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	
Ocak-Mart 2017	37.809	9,1	50.435	7,8	37.687	18,4	-12.626	4,7	75,0
Ocak-Mart 2018	41.185	8,9	61.902	22,7	47.081	24,9	-20.717	64,1	66,5
Mart 2017	14.471	13,4	19.018	7,1	14.195	22,3	-4.546	9,2	76,1
Mart 2018	15.587	7,7	21.442	12,7	16.016	13,1	-5.855	28,8	72,7

2018 yılı Mart ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (2.660 milyon \$) olurken; bu fasılı "kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1.421 milyon \$); "demir ve çelik" (985 milyon \$); "örme giyim eşyası ve aksesuarı" (844 milyon \$) ve "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (816 milyon \$); izledi. "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" (3.350 milyon \$); "kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (2.612 milyon \$); "demir ve çelik" (1.800 milyon \$); "kıymet veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, incileri, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" (1.628 milyon \$) ve "motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (1.622 milyon \$) ile en yüksek ithalat yapılan fasıllar oldu.

2018 yılı Mart ayında İzmir'in ihracatı 2017 yılı Mart ayına göre, %17,2 oranında artarak 926 milyon Dolar, ithalatı da %1,6 oranında artarak 813 milyon Dolar olarak gerçekleşti. 2018 yılı Mart ayında Ege Bölgesi'nin ihracatı 2017 yılı Mart ayına göre, %16 oranında artarak 1,58 milyar Dolar, ithalatı da %7,8 oranında artarak 1,42 milyar Dolar olarak kaydedildi.

**TEMEL EKONOMİK
GÖSTERGELER TABLOSU:
TÜRKİYE**

BÜYÜME	2013	2014	2015	2016	2017	2017/IV
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	1.809.713	2.044.466	2.338.647	2.608.526	3.104.907	889.231
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	8,5	5,2	6,1	3,2	7,4	7,3
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	9,3	6,1	5,9	3,8	8,8	8,2
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2013	2014	2015	2016	2017	Şub.18
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	25.524	25.933	26.621	27.205	28.189	28.166
İstihdam Oranı (%)	45,9	45,5	46,0	46,3	47,1	46,6
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.747	2.853	3.057	3.330	3.454	3.354
İşsizlik Oranı (%)	9,7	9,9	10,3	10,9	10,9	10,6
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12	12	12,4	13	13,1	12,5
ENFLASYON (%)	2012	2013	2014	2015	2016	Nis.18
Yİ-ÜFE (yıllık)	2,45	6,97	6,36	5,71	9,94	16,37
YD-ÜFE (yıllık)	-1,13	16,15	2,63	10,9	17,73	21,72
TÜFE (yıllık)	6,16	7,4	8,17	8,81	8,53	10,85
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Mar. 18
İhracat	151.803	157.610	143.889	142.544	157.020	41.185
İthalat	251.661	242.177	207.234	198.617	233.800	61.902
Dış Ticaret Dengesi	-99.859	-84.567	-63.395	-56.073	-76.780	-20.717
Cari İşlemler Dengesi	-63.621	-43.597	-32.118	-32.615	-47.100	-16.392
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Mar. 18
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	94.642	64.397	100.119	98.312	178.744	43.939
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	4.546	3.828	4.482	5.109	7.457	1.698
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Nis. 18
Kurulan Şirket Sayıları	108.930	126.635	114.691	106.447	118.021	48.195
Kapanan Şirket Sayıları	37.273	39.051	32.762	31.928	32.706	11.665
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Şub. 18
Şirket Sayısı (Adet)	3.763	4.678	5.574	5.579	5.983	1.295
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	13.563	13.119	18.002	13.343	10.934	1.113
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2013	2014	2015	2016	2017	Şub.18
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-170,9	-179,0	-180,3	-205,5	-207,7	-222,7
BORÇLANMA (Milyar \$)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Dış Borç Stoku	341,9	392,4	405,0	399,5	408,2	453,2
Kamu	106,3	118,9	121,3	116,6	123,3	136,2
Özel	228,5	268,2	281,3	281,5	284,1	316,4
KREDİLER (Milyar \$)	2013	2014	2015	2016	2017	2018/I
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	197,7	212,1	214,7	216,7	239,1	245,4
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ	2013	2014	2015	2016	2017	Mar.18
(Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış						
Toplam Sanayi	3,5	3,5	2,9	1,8	6,3	7,6
İmalat Sanayi	4,4	3,1	3,3	1,4	6,4	7,9
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2013	2014	2015	2016	2017	Nis.18
Kapasite Kullanım Oranı	76,7	75,0	76,8	77,4	78,5	77,3
GÜVEN ENDEKSLERİ	2013	2014	2015	2016	2017	Nis.18
Reel Kesim Güven Endeksi	106,6	104,6	103,5	105,2	104,9	111,2
Tüketici Güven Endeksi	76	72,5	66,3	69,5	68,6	71,9
Ekonomi Güven Endeksi	103,9	99,0	96,6	93,9	98,6	98,3
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2013	2014	2015	2016	2017	Mar.18
Sanayi Ciro Endeksi (Arındırılmamış)	77,7	89,8	100,0	109,1	141,4	173,3
Elektrik Enerjisi Üretimi (Gwh)	2013	2014	2015	2016	2017	Şub.18
Elektrik Enerjisi Üretimi (Gwh)	240.154	251.963	261.783	274.408	292.574	23.078
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Nis. 18
Bütçe Dengesi	-18.543	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-23.174
PROTESTOLU SENET	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Mar. 18
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.092	1.004	1.000	1.017	940	213
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	7.494	8.221	10.081	12.288	12.686	3.224
KARŞILIKSIZ ÇEK ADEDİ (Bin Adet)	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Nis. 18
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	748	674	776	778	435	138
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek	301	239	229	232	121	23
BORSA VE DÖVİZ	2013	2014	2015	2016	2017	Nis.18
BIST 100 Endeksi	77.315	76.306	79.901	77.587	100.439	104.283
Euro/\$	1,33	1,33	1,11	1,11	1,13	1,23

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: İZMİR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
NÜFUS-GÖÇ									
Nüfus (Bin)	3.606	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4,9	4,8	4,8	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	20,6	4,1	10,1	13,8	12,7	13,4	13,1	13,2	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	15,9	13,5	12,0	13,7	13,3	13,4	13,5	12,4	-
Net Göç Hızı (%)	2,91	2,26	2,46	3,45	5,6	5,0	5,6	-	-
ISO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	56	55	58	59	59	61	59	-	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM									
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.303	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	-	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30,4	30,7	31,6	31,8	31,7	32,0	47,6	-	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	397	422	432	490	466	470	513	-	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	30,5	29,9	30,3	32,4	31,0	28,3	30,7	-	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	231	243	247	276	243	262	254	-	-
İşsizlik Oranı (%)	15,1	14,7	14,8	15,4	13,9	15,0	14,0	-	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16,4	16,2	15,9	17,0	15,0	16,1	15,2	-	-
ENFLASYON (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
TÜFE (yıllık)	7,25	10,15	6,03	7,94	8,54	9,83	8,93	13,1	11,31
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/3
İhracat	6.682	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	2.618
İthalat	8.419	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	9.849	2.577
Dış Ticaret Dengesi	-1.737	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	41
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	3.920	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	3.436
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5,9	6,0	5,7	6,1	6,1	5,8	5,9	5,9	6,4
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/1
Kapasite Kullanım Oranı	62,25	70	63	60	55	64	63	67	64
PROTESTOLU SENETLER	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/3
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	55.098	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	10.428
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4,5	3,4	3,6	4,0	4,3	4,4	4,7	4,9	4,9
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	319	245	367	463	510	571	775	740	202
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/3
Belge Adedi	167	188	209	215	186	208	230	431	101
Yatırım (Milyon TL)	1.890	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	1.124
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3,01	4,55	15,66	1,76	6,5	3,1	1,9	4,3	2,6
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	1,9	3,2	2,8	2,2	5,2	4,9	1,9	10,0	1,8
ENERJİ TÜKETİMİ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/3
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.342	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	952
MALİ / FINANS	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
Bütçe Gelir/Gider	3,99	4,05	4,34	4,36	4,20	4,28	4,2	4,5	4,1
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10,77	10,86	11,77	11,14	10,54	11,1	11,4	11,8	11,2
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	87,9	102,5	110,2	123,9	122,2	120,6	111,5	121,4	120,3
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5,9	5,8	5,7	5,5	5,2	5,6	5,7	5,7	5,8
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	5,9	6,1	5,9	6,0	5,2	5,2	4,9	5,2	5,1
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	1,35	1,67	1,59	2,29	2,62	2,63	2,30	2,9	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
Kurulan Şirket Sayısı	3.253	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	1.958
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,5	6,1	5,7	6,0	5,9	6,0	6,2	6,3	6,0
Kapanan Şirket Sayısı	860	943	1.094	1.095	991	740	644	832	270
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7,5	7,2	7,7	7,0	7,1	6,1	5,8	6,2	6,5
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/2
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.540	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	2.609
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	6,0	5,7	5,5	5,3	5,1	4,8	4,6	4,4	4,3
MARKA-PATENT SAYISI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	1.931	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	2.422
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,0	6,2	6,0	6,0	6,2	7,1	6,9	6,4
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	34	31	42	59	55	86	96	77	92
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5,3	3,7	4,1	4,7	4,2	5,0	5,4	3,9	5,0
TURİZM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/3
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.156	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	80
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4,1	4,4	4,4	4,2	3,6	3,3	2,5	2,4	1,6
TARIMSAL ÜRETİM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.375	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	-
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	4,2	4,1	4,7	3,9	5,1	5,0	6,4	5,7	-
İŞ KAZALARI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	5,4	7,5	5,6	6,0	2,6	5,1	3,7	4,7	3,4
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/3
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,4	6,3	6,2	6,1	6,1	6,0	6,0	6,0	6,0

ÜLKE İNCELEMELERİ XXIX: MORİTANYA İSLAM CUMHURİYETİ

Ekonomik Yapı

Moritanya 1960'da Fransa'dan bağımsızlığını kazanmış **60'lı ve 70'li yılları, ekonomik toparlanma ve kalkınma çabalarıyla** geçirmiştir. Siyasi çalkantılar içinde geçen dönem, ekonomik büyüme ve kalkınmanın gelişimini sekteye uğratmış olsa da, **2000'li yıllardan itibaren istikrarın yakalanmaya başlandığı** gözlenmektedir.

Batı Afrika'nın stratejik bir konumunda yer alan ülke, bu özelliğiyle **ticari ve lojistik açıdan önemli avantajlara** sahiptir. **Ancak, havaalanları ve limanlar başta olmak üzere altyapı yatırımlarına duyulan gereksinim devam etmektedir.** IMF, Dünya Bankası, Afrika Kalkınma Bankası, vb. uluslararası kuruluşlar **altyapı yatırımlarını desteklemeye** çalışmaktadırlar.

Günümüzde ekonomi ağırlıklı olarak, **tarım, hayvancılık ve madencilik** dayalı bir yapıdadır. Nüfusun yarısının geçim kaynağı olan tarım sektöründe mısır, pirinç, hurma, fasulye ve sorgum üretimi başı çekmektedir. Geleneksel önemi olan ve toplu yetiştiriciliğin yaygın olduğu hayvancılık da, ekonomiyi besleyen temel sektörlerden biridir. Madencilik açısından ise **demir, altın ve bakır yataklarının zenginliği** dünya genelinde dikkat çekicidir.

Ekonomik liberalleşme ve serbestlik politikalarına rağmen Moritanya'nın **dış ticareti hala oldukça sınırlı** düzeydedir. **Demir minerali ihracatı, toplam ihracatın yaklaşık yüzde 40'ını karşılamaktadır.** Ülkenin diğer temel ihracat kalemleri su ürünleri, demir cevheri, altın ve bakır cevheri şeklindedir. **İthalatta ise petrol yağları, römorkörler ve itici gemiler, buğday, su ve taşıtları** kalemleri başı çekmektedir. Ekonomide yüzde 30 paya sahip olan sanayi sektöründe, **su ürünleri işleme sanayi** hakimdir. **Balık ürünlerindeki zenginlik**, sanayi sektörünün bu yönde gelişimini sağlamıştır. Balık işleme tesislerinin küçük sanayi işletmelerinin yüzde 60'ını oluşturduğu ülkede, aşırı ve yasak avlanma ciddi bir sorun teşkil etmektedir.

Ekonomik altyapının güçlendirilmesi sürecinde **liberalleşme ve yatırım hareketlerine** özellikle önem verilmiştir. Bu kapsamda, 2001'den itibaren doğrudan yabancı yatırımların önünü açacak yasal düzenlemelere gidilmiştir. Ayrıca, önemli bir sorun olan yoksulluğun aşılmasına yönelik, Hükümet 2006'da IMF ile üç yıllık **Fakirliği Azaltma ve Gelişiminin Tesisi Anlaşması** imzalamıştır. Moritanya bu anlaşma kapsamında **ekonomide önemli gelişmeler** kaydetmiştir.

Hükümet, ekonomik büyüme ve kalkınma hamlelerinin sürdürülebilmesi için **özel sektör yatırımlarını artırmayı önemli ve zorunlu bir araç** olarak görmekte, yatırımları teşvik etmeye çalışmaktadır. Hükümet aynı zamanda fakirliğin azaltılmasına büyük önem vermekte, sağlık ve eğitim sisteminin geliştirilmesi ve özelleştirme uygulamaları için çaba sarf etmektedir. Ülkeye yönelik yabancı yatırımlarda herhangi bir kısıtlama veya özel bir uygulama söz konusu olmamaktadır. Yatırım yapmak isteyen yabancılar, rahatça şirket kurabilmekte veya kurulu şirketlere ortak olabilmektedirler. Yabancı yatırımcıların gayrimenkul edinmelerinde de engelleyici bir kıstas bulunmamaktadır.

ÜLKE İNCELEMELERİ XXIX: MORİTANYA İSLAM CUMHURİYETİ

Türkiye – Moritanya İlişkileri

İki ülke arasında ortak tarihi ve kültürel değerlerin varlığına rağmen Moritanya'nın 2000'li yıllara kadar siyasi çalkantılar içinde olması, ilişkilerin ilerlemesini engellemiştir. **2008 ve 2010'da gerçekleştirilen karşılıklı üst düzey ziyaretler** ve sonrasında iki ülkede de Büyükelçilikler açılması, ilişkilerin seyrini güçlendirmiştir. 2016'da Türkiye tarafından Moritanya'ya gerçekleştirilen ziyarette **ortak proje ve hibe programlarının geliştirilmesi** yönünde farklı anlaşmalar imzalanmış, 2018 ziyaretinde ise iki ülke arasında **iş konseyi** kurulmasına karar verilerek **7 yeni anlaşmada** mutabık kalınmıştır.

Türkiye lehine fazlalık veren iki ülke arasındaki dış ticaret, 2006'dan itibaren dikkat çekici bir gelişim kaydetmektedir. Türkiye'nin Moritanya'ya ihracatında demir veya alaşımsız çelikten çubuklar, demir çelikten inşaat malzemeleri, halı ve yer kaplamaları, makarna ve benzeri gıda ürünleri ağırlıklı yapıdadır. Oldukça sınırlı düzeyde olan Türkiye'nin Moritanya'dan ithalatında ise et, sakatat, balık ve deniz ürünleri bulunmaktadır.

Moritanya'da **inşaat, mobilya, balıkçılık** alanlarında yoğunlaşmış olan Türk yatırımları, hala oldukça kısıtlı düzeydedir. Bu bağlamda, Moritanya daha fazla Türk yatırımcının ilgisine gereksinim duymaktadır. En az iki yıllık yatırım için gerçekleştirilecek materyallerin vergiden muaf tutulması ve yatırımın başlamasından itibaren üç yıl boyunca üretim için vergi indirimi uygulaması, vb. teşvik uygulamaları söz konusudur.

Tarım, hayvancılık, dericilik, balık ürünleri, turizm, inşaat, madencilik, enerji ve gıda; yatırımlar için öncelikli sektörler olarak dikkat çekmektedir. Yatırımlar ve teşviklerle ilgili diğer tüm bilgilere, **Moritanya Yatırımları Destekleme Kurumu**'ndan bilgi edinilebilmektedir.
(<http://www.investinmauritania.gov.mr>)

MORİTANYA ÜLKE PROFİLİ

(2017)

Nüfus (Milyon Kişi)	4,3
Nüfus Artış Hızı (%)	2,8
GSYİH (Milyar Dolar)	4,7
GSYİH (%)	3,2
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	1.318
Enflasyon Oranı (%)	1,3
İşsizlik Oranı (%)	10,2
İhracat (Milyar Dolar)	2,1
İhracatta İlk 5 Ülke	Çin, İsviçre, İspanya, Japonya, İtalya
Temel İhracat Ürünleri	Metal cevherleri, Su ürünleri, Kıymetli taşlar, Hayvan yemleri, Mineral yakıtlar
İthalat (Milyar Dolar)	3,6
İthalatta İlk 5 Ülke	G. Kore, BAE, Norveç, Belçika, Hollanda
Temel İthalat Ürünleri	Gemiler, Mineral yakıtlar, Motorlu taşıtlar, Nükleer reaktörler, Hububat
Cari Denge (%; GSYİH)	-10,0
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	7,0
Tarım (%; GSYİH)	27,4
Sanayi (%; GSYİH)	30,0
Hizmetler (%; GSYİH)	42,6

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

İhracat Ürünleri	(Milyon \$)	İthalat Ürünleri	(Milyon \$)
Metal cevherleri, cüruflar ve kül	815	Gemiler ve suda yüzen taşıt ve araçlar	1.249
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar	670	Mineral yakıtlar ve yağlar	646
Tabii veya kültür incileri, kıymetli taşlar	312	Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler	307
Gıda sanayiinin kalıntıları, hayvan yemleri	140	Motorlu kara taşıtları	153
Mineral yakıtlar ve yağlar	69	Hububat	136
Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar	35	Elektrikli makina ve cihazlar	127
Anorganik kimyasallar	5	Süt ürünleri	79
Et, balık, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar	4	Demir veya çelikten eşya	72
Tuz; kükürt; topraklar ve taşlar; alçıklar	2	Şeker ve şeker mamulleri	59
Demir veya çelikten eşya	1	Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar	57

Kaynak: Trademap

Fasıl Adı	Türkiye'nin Moritanya'ya İhracatı (Milyon \$)	Fasıl Adı	Türkiye'nin Moritanya'dan İthalatı (Milyon \$)
Demir-çelik ana sanayi	25,6	Et, balık, sebze, meyve, katı ve sıvı yağlar	44,6
Diğer gıda maddeleri	11,6	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	0,25
Diğer tekstil ürünleri	6,2	Balıkçılık	0,15
Kağıt ve kağıt ürünleri	3,5	Atık ve hurdalar	0,02
Giyim eşyası (Kürk hariç)	3,1	Elektronik valf ve elektronik tüpleri ile diğer elektronik parçalar	0,005

Kaynak: TÜİK